Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2026-0000473925

Datum
8 september 2026

Opgesteld door
[redacted]

Samengewerkt met
CZW / AenO / DG ABD

Bijlage(n)
1

Aan MBZK
Van DG OBDR

nota

Dilemmabrief lobbyregister voorafgaand aan commissiedebat 24 september 2026

Aanleiding

Op 1 september jl. bent u bijgepraat over het lobbyregister in het kader van uw inzet voor de weerbaarheid van de democratische rechtsstaat. U heeft aangegeven voorafgaand aan het commissiedebat Integriteit Openbaar Bestuur van 24 september a.s. een brief aan de Tweede Kamer te willen versturen. U gaf aan in deze brief de belangrijkste afwegingen te willen schetsen die gepaard gaan met het ontwikkelen en invoeren van een lobbyregister. Verder wilt u de brief benutten om de Kamer op de hoogte te brengen van de stand van zaken van het ontwikkeltraject.

Geadviseerd besluit

Akkoord gaan met de inhoud en verzending van bijgevoegde brief aan de Tweede Kamer.

Kern

- In de brief licht u de drie belangrijkste dilemma's toe die moeten worden afgewogen bij het ontwikkelen van een lobbyregister:
    1. Registratievereisten: wat moeten belangenbehartigers in het register registreren? Het register bevat idealiter volledige en nuttige informatie, maar tegelijkertijd moeten de administratieve lasten voor lobbyisten proportioneel blijven.
    2. Naleving van de registratieverplichtingen: hoe wordt ervoor gezorgd dat de regels worden nageleefd? De naleving van de regels is essentieel voor het behalen van de doelstelling van transparantie, maar de regels moeten wel praktisch en uitvoerbaar blijven.
    3. Reikwijdte: welke ambtsdragers, op wie lobbyactiviteiten zijn gericht, vallen straks onder de regels? Een brede reikwijdte levert meer transparantie van lobbyactiviteiten op, maar brengt in de Nederlandse context ook complexe staatsrechtelijke vraagstukken met zich mee.
- U herhaalt dat het kabinet eind dit jaar met een brief komt waarin een voorstel voor de nadere uitwerking van het lobbyregister wordt beschreven. In de tussentijd gaat u verder het gesprek aan met belanghebbenden, om hun perspectief vanaf het begin van het proces mee te wegen. In oktober wordt de eerste bijeenkomst gepland.
- Tot slot geeft u in de brief aan relevante beleidsstukken inzake het lobbyregister actief openbaar te gaan maken (zie hieronder voor nadere toelichting).

Toelichting

- Commissiedebat Integriteit Openbaar Bestuur: op 24 september a.s. vindt het commissiedebat Integriteit Openbaar Bestuur plaats. Op de agenda voor dit debat staat onder meer uw brief van 8 mei jl. over een lobbyregister.[1] In deze eerdere brief schreef u dat het kabinet eind dit jaar met een kaderstellend voorstel komt voor de uitwerking van het lobbyregister en de onderliggende wetgeving, en dat u van begin af aan de verdere ontwikkeling ter hand wilt nemen met verschillende belanghebbenden om te komen tot een effectief en gedragen register.
- Lobbyregister en weerbare democratische rechtsstaat: in het regeerakkoord staat dat de coalitie een lobbyregister wil invoeren dat praktisch en werkbaar is voor zowel de overheid als belangenbehartigers. Een lobbyregister kan de transparantie van lobbyactiviteiten vergroten en daarmee zichtbaar maken welke belangenbehartigers invloed proberen uit te oefenen op politieke besluitvorming., Het moet alleen geen onnodige drempels opwerpen voor toegang tot beleidsmakers.
- Actieve openbaarmaking: om invulling te geven aan de inspanningsverplichting van de Wet open overheid (artikel 3.1.) heeft de Bestuursraad (BR) van uw ministerie gevraagd om dossiers actief openbaar te maken. De Wet open overheid (Woo) stelt dat bestuursorganen een inspanning moeten leveren om overheidsinformatie actief openbaar te maken. Het Programma Transparant van BZK werkt hiertoe met een 'topdossier-aanpak', waarbij het per DG inventariseert welke thema's in de maatschappelijke belangstelling staan en dus in aanmerking komen voor proactieve openbaarmaking. Het lobbyregister is één van deze thema's. Transparantie rondom dit wetsvoorsteltraject sluit aan bij de hoge maatschappelijke betrokkenheid bij het thema. BZK streeft hiermee naar een responsieve overheid die de vertrouwensrelatie tussen overheid en burger versterkt. Dit vertrouwen is belangrijk voor de weerbaarheid van de democratische rechtsstaat.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Brief lobbyregister voorafgaand aan commissiedebat 24 september 2026	

[1] Kamerstukken II 2025/2026, 28844, nr. 303.